

vyhlášení ZEMĚPISNÉ OLYMPIÁDY ŠKOLNÍ ROK 2013/2014 16. ROČNÍK

1. ORGANIZAČNÍ A ODBORNÝ GARANT SOUTĚŽE

Univerzita Karlova v Praze

Přírodovědecká fakulta

Geografická sekce

katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Albertov 6, 128 43 Praha 2

Organizační garantka:

RNDr. Silvie R. Kučerová, Ph.D.

e-mail: silvie.kucerova@natur.cuni.cz

tel: +420 728 929 294

www.zemepisnaolympiada.cz

Garance jednotlivých věkových soutěžních kategorií:

A	RNDr. Miroslav Šobr, Ph.D. e-mail: miroslav.sobr@natur.cuni.cz; tel: +420 221 951 986
B	Mgr. Jan Hátle e-mail: Jan.Hatle@email.cz; tel: +420 775 029 950
C	Mgr. Jan Kabrda, Ph.D. e-mail: kabrda@seznam.cz; tel: +420 221 951 393
D	RNDr. Libor Jelen, Ph.D. e-mail: libjel@email.cz; tel: +420 732 344 113

Koordinátor mezinárodních geografických soutěží:

doc. RNDr. Jaromír Kolečka, CSc.

e-mail: kolejka@ped.muni.cz

Masarykova univerzita v Brně, Pedagogická fakulta, katedra geografie

Vedoucí výběrového soustředění před mezinárodními geografickými soutěžemi a zástupce koordinátora:

Mgr. Ing. Libor Lněnička, Ph.D.

e-mail: libor.lnenicka@post.cz; tel: +420 549 494 993

Masarykova univerzita v Brně, Pedagogická fakulta, katedra geografie

Odborný garant:

Ústřední komise Zeměpisné olympiády

předseda: doc. PaedDr. Eduard Hofmann, CSc.; e-mail: evhofmann@seznam.cz

Masarykova univerzita v Brně, Pedagogická fakulta, katedra geografie

Česká geografická společnost

prezident: doc. RNDr. Tadeusz Siwek, CSc.

vědecký tajemník: RNDr. Radim Perlín, Ph.D. e-mail: radim.perlin@natur.cuni.cz

Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Adresář krajských garantů soutěží (pro okresní a krajská kola Zeměpisné olympiády):

Praha:

Mgr. Michaela Knappová
oddělení sportu, volného času a projektů
Odbor školství, mládeže a sportu
Magistrát hlavního města Prahy
Jungmannova 35/29, 110 00 Praha 1
tel: 236 005 932
e-mail: michaela.knappova@praha.eu

Středočeský kraj:

Mgr. Lenka Škopová
oddělení sportu
Odbor školství a sportu
Krajský úřad Středočeského kraje
Zborovská 11, 150 21 Praha 5
tel: 257 280 196
e-mail: skopova@kr-s.cz

Jihočeský kraj:

Mgr. Erika Máchová
oddělení mládeže, tělovýchovy a sportu
Odbor školství, mládeže a tělovýchovy
Krajský úřad Jihočeského kraje
U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České Budějovice
pracoviště: Boženy Němcové 49/3, 370 76 České
Budějovice
tel: 386 720 933
e-mail: machovae@kraj-jihocesky.cz

Plzeňský kraj:

Mgr. Ludmila Novotná
oddělení mládeže a sportu
Odbor školství, mládeže a sportu
Krajský úřad Plzeňského kraje
Škroupova 18, 306 18 Plzeň
tel: 377 195 373
e-mail: ludmila.novotna@plzensky-kraj.cz

Karlovarský kraj:

Ing. Pavel Kubeček
vedoucí oddělení mládeže a sportu
Odbor školství, mládeže a tělovýchovy
Krajský úřad Karlovarského kraje
Závodní 353/88, 360 21 Karlovy Vary
tel: 354 222 184
e-mail: pavel.kubecek@kr-karlovarsky.cz

Ústecký kraj:

Ing. Klára Laňková
oddělení pro mládež, tělovýchovu a volný čas
Odbor školství, mládeže a tělovýchovy
Krajský úřad Ústeckého kraje
Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem
tel: 475 657 305
e-mail: lankova.k@kr-ustecky.cz

Liberecký kraj:

Ing. Eva Hodboďová
oddělení mládeže, sportu a zaměstnanosti
Odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu
Krajský úřad Libereckého kraje
U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec
tel: 485 226 635, 739 541 550
e-mail: eva.hodbodova@kraj-lbc.cz

Královéhradecký kraj:

Mgr. Svatava Odlová
vedoucí oddělení primárního a zájmového vzdělávání
Odbor školství
Krajský úřad Královéhradeckého kraje
Pivovarské nám. 1245/2, 500 03 Hradec Králové
tel: 495 817 269, 736 521 855
e-mail: sodlova@kr-kralovehradecky.cz

Pardubický kraj:

Mgr. Lenka Havelková
oddělení organizační a vzdělávání
Odbor školství, kultury a tělovýchovy
Krajský úřad Pardubického kraje
Komenského nám. 125, 532 11 Pardubice
tel: 466 026 215, 466 026 111
e-mail: lenka.havelkova@pardubickykraj.cz

Kraj Vysočina:

Bc. Jana Albrechtová
oddělení mládeže a sportu
Odbor školství, mládeže a sportu
Krajský úřad Kraje Vysočina
Žižkova 57, 587 33 Jihlava
pracoviště: Jihlava, Věžní 28, kancelář číslo 108
tel: 564 602 942
e-mail: albrechtova.j@kr-vysocina.cz

Jihomoravský kraj:

Bc. Jana Konečná Horká
referentka pro práci s talenty, EVVO a správu
dotací OŠ
oddělení prevence a volnočasových aktivit
Odbor školství
Krajský úřad Jihomoravského kraje
Žerotínovo nám. 3/5, 601 82 Brno
pracoviště: Cejl 73, 601 82 Brno
tel: 541 658 306
e-mail: konecna.jana@kr-jihomoravsky.cz

Olomoucký kraj:

Bc. Kateřina Kosková
pracovník pro zájmové vzdělávání
oddělení mládeže a sportu
Odbor školství, mládeže a tělovýchovy
Krajský úřad Olomouckého kraje
Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc
tel: 585 508 661
e-mail: k.koskova@kr-olomoucky.cz

Zlínský kraj:

Petr Malinka
oddělení mládeže a sportu a rozvoje lidských zdrojů
Odbor školství, mládeže a sportu
Krajský úřad Zlínského kraje
třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín
tel: 577 043 764
e-mail: petr.malinka@kr-zlinsky.cz

Moravskoslezský kraj:

Mgr. František Pokluda
oddělení mládeže a sportu
Odbor školství, mládeže a sportu
Krajský úřad Moravskoslezského kraje
28. října 117, 702 18 Ostrava 2
tel: 595 622 420
e-mail: frantisek.pokluda@kr-moravskoslezsky.cz

2. STRUKTURA SOUTĚŽE

Zeměpisná olympiáda je vypisována pro následující věkové soutěžní kategorie:

A	6. ročník základních škol a 1. ročník (prima) osmiletých gymnázií
B	7. ročník základních škol a 2. ročník (sekunda) osmiletých gymnázií
C	8. + 9. ročník základních škol, 3. + 4. ročník (tercie + kvarta) osmiletých gymnázií a 1. + 2. ročník šestiletých gymnázií
D	1. až 4. ročník středních škol (bez ohledu na zaměření a specializaci), 5. až 8. ročník osmiletých gymnázií (kvinta až oktáva) a 3. až 6. ročník šestiletých gymnázií

3. SOUTĚŽNÍ KOLA A ČASOVÝ HARMONOGRAM SOUTĚŽE

Termíny jsou společné pro všechny soutěžní kategorie A až D. **Celostátní kolo** je od 15. ročníku ZO 2012/2013 vypisováno pouze **pro soutěžní kategorie C a D** s návazností na mezinárodní soutěže. **Nejvyšším soutěžním kolem** pro soutěžní kategorie **A a B** je **kolo krajské**.

Od letošního 16. ročníku ZO 2013/2014 již **nebudou** vítězové (resp. v minulosti soutěžící na 2. místě) krajského kola soutěžních kategorií A a B **postupovat** do celostátního kola soutěže **Eurorebus** společnosti TERRA-KLUB, o.p.s. **Nejúspěšnější řešitelé krajského kola A a B** budou mít namísto toho **možnost** zúčastnit se celorepublikového **soutěžního výběrového soustředění**. Podrobnosti budou upřesněny v propozicích ke krajskému kolu ZO a na webové stránce www.zemepisnaolympiada.cz.

Školní kolo (pro soutěžní kategorie A–D)

Školní kolo organizují vyučující zeměpisu/geografie na základních a středních školách sami. Soutěžní úlohy, témata a způsob práce jsou plně v jejich režii. Metodická pomoc bude zveřejněna ve 2. resp. 3. čísle časopisu Geografické rozhledy (vychází na počátku listopadu resp. ledna). Školní kolo je nutné uskutečnit nejpozději **do konce ledna 2014**. Pokud jste na vaší škole dosud Zeměpisnou olympiádu neorganizovali, a máte zájem se do této soutěže zapojit, kontaktujte vašeho krajského garanta (koordinátora soutěží, pracovníka krajského úřadu, odboru školství) a dohodněte postup. Kontakty na příslušné pracovníky (garanty) v krajích jsou uvedeny na str. 2 a 3 tohoto dokumentu.

Okresní kolo (pro soutěžní kategorie A–D)

Okresní kolo koordinují v jednotlivých krajích Česka příslušné odbory školství krajských úřadů na základě zadání hlavního organizátora (tj. geografické sekce PŘF UK v Praze). Kontakty na příslušné pracovníky (garanty) v krajích jsou uvedeny na str. 2 a 3 tohoto dokumentu. Okresní kolo se uskuteční v **úterý 18. února 2014**. V případě, že na toto datum připadají ve vaší škole jarní prázdniny, kontaktujte prosím vašeho krajského garanta a dohodněte další postup.

Krajské kolo (pro soutěžní kategorie A–D)

Krajské kolo koordinují v jednotlivých krajích Česka příslušné odbory školství krajských úřadů na základě zadání hlavního organizátora (tj. geografické sekce PŘF UK v Praze). Kontakty na příslušné pracovníky (garanty) v krajích jsou uvedeny na str. 2 a 3 tohoto dokumentu. Krajské kolo se uskuteční v **pondělí 17. března 2014**.

Ústřední (celostátní) kolo (pro soutěžní kategorie C a D)

Ústřední kolo pořádá Geografická sekce PŘF UK v Praze v budově Přírodovědecké fakulty, Albertov 6, Praha 2. Ústřední kolo se uskuteční v **pondělí a úterý 14. a 15. dubna 2014**.

Mezinárodní geografické soutěže (pro soutěžní kategorie C a D)

Pro věkovou kategorii odpovídající české soutěžní kategorii C se každý lichý rok koná **National Geographic World Championship**, pořádaný společností National Geographic na vybraném místě ve světě, obvykle **na přelomu července a srpna**. Ve školním roce 2013/14 se soutěž nekoná, nejbližší ročník proběhne v roce 2015.

Pro věkovou kategorii odpovídající české soutěžení kategorii D se každý rok koná **Mezinárodní geografická olympiáda iGeo** pořádaná Mezinárodní geografickou unií (IGU) na vybraném místě ve světě, obvykle na přelomu července a srpna. **V roce 2014 se iGeo uskuteční 12.–18. srpna v polském Krakově** (podrobnosti na webové stránce www.igeo2014.pl/).

Pro tým reprezentující Česko na mezinárodních geografických soutěžích se **v polovině července** koná **v Brně a Moravském krasu několikadenní výběrové soustředění**.

Postupový klíč:

ze školního do okresního kola	- počet postupujících stanoví okresní komise ZO
z okresního do krajského kola	- v každé soutěžní kategorii (A–D) postupují první dva nejúspěšnější řešitelé (1. a 2. místo)
z krajského do ústředního kola	- v kategorii C a D postupuje přímo vítěz (1. místo) - spolu s nimi postupuje dalších 10 úspěšných řešitelů, kteří dosáhli nejvyššího počtu bodů v krajských kolech ZO (v souhrnu za všechny kraje Česka v příslušné soutěžní kategorii) – seznam postupujících soutěžících bude zveřejněn na webové stránce www.zemepisnaolympiada.cz
z ústředního do mezinárodního kola	- v kategorii C (National Geographic World Championship) postupují tři nejúspěšnější řešitelé z celostátního kola (1. –3. místo), kvalifikační podmínkou pořadatele však je věk soutěžících v rozpětí 12–15 let - v kategorii D (International Geography Olympiad, iGeo) postupují čtyři nejúspěšnější řešitelé z celostátního kola (1. –4. místo), kvalifikační podmínkou pořadatele však je věk soutěžících v rozpětí 16–19 let Každý z vítězů ústředního kola ZO, který postupuje na mezinárodní geografické soutěže, musí v době konání mezinárodních soutěží splňovat uvedenou věkovou podmínku kvalifikace . Vítěz ústředního kola, který tuto podmínku nespĺňuje, se nemůže mezinárodních soutěží zúčastnit, a při vyhlášení výsledků ústředního kola za něj musí být stanoven náhradník, kterým je vždy další umístěný v pořadí.

4. TEMATICKÉ ZAMĚŘENÍ SOUTĚŽE

Ústřední komise ZO se snaží v maximální možné míře přihlídnout k volbě takového tematického zaměření úloh, které respektuje nejčastější vzdělávací obsah jednotlivých ročníků školního zeměpisu/geografie, ačkoli je to při stávajících možnostech a odlišnostech ŠVP různých škol problematické. Ústřední komise ZO bere rovněž v úvahu zájem soutěžících o obor. Proto je zaměření úloh širší, nad rámec běžné školní výuky, vždy však úměrné věku soutěžících. Důraz je kladen na dovednosti analýzy a syntézy poznatků, vysvětlení a pochopení problémů – dávání do souvislostí, nikoli ověření pouhého memorování.

Dominantní tematické zaměření úloh se vztahuje pouze na úlohy testu geografických znalostí, případně úlohy praktické části. Práce s atlasem či mapou jimi není limitována, jelikož se jedná o práci se zdrojem informací.

Kategorie	Soutěžní kolo	Dominantní zaměření úloh testu geografických znalostí a praktické části
A	okresní	- kartografie, Země ve vesmíru, obecná fyzická geografie
	krajské	- kartografie, Země ve vesmíru, obecná fyzická geografie - Afrika
B	okresní	- kartografie, obecná fyzická geografie, obecná sociální geografie - Afrika, Austrálie a Oceánie, Amerika
	krajské	- kartografie, fyzická geografie; obecná sociální geografie - Afrika, Austrálie a Oceánie, Amerika, Asie
C	okresní	- kartografie a geoinformatika, obecná fyzická geografie - Evropa
	krajské	- obecná fyzická geografie, obecná sociální geografie - Evropa, Česko
	ústřední	- kartografie a geoinformatika, obecná fyzická geografie, obecná sociální geografie, rozvojové problémy, krajina a životní prostředí - Evropa, Evropská unie, Česko - terénní cvičení, praktické aplikace geografie
D	okresní	- kartografie, Země ve vesmíru, obecná fyzická geografie, obecná sociální geografie - regionální geografie
	krajské	- kartografie, obecná fyzická geografie, krajina a životní prostředí, obecná sociální geografie - regionální geografie
	ústřední	- kartografie a geoinformatika, obecná fyzická geografie, obecná sociální geografie, rozvojové problémy, krajina a životní prostředí - regionální geografie - terénní cvičení, praktické aplikace geografie

Ústředním tématem (zdůrazněným oproti předchozím ročníkům) **úloh v praktické části** ZO 2013/2014 jsou „**Přírodní a společenská rizika**“.

A to zejména:

- klimatické změny a extrémní meteorologické jevy
- znečištění vody, půdy, ovzduší
- odlesňování, desertifikace, eroze
- nedostatek zdrojů
- populační problémy, zdraví
- chudoba, životní úroveň
- napětí a konflikty

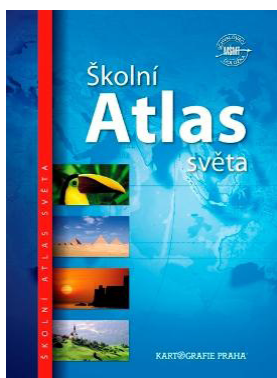
5. STRUKTURA SOUTĚŽNÍCH ÚLOH

Ve všech soutěžních kategoriích a kolech se testují tři typy znalostí a dovedností:

a) práce s atlasem či mapou

Práce s atlasem či mapou **není omezena výběrem témat a regionů** uvedených v tabulce na s. 5. Pro zajištění objektivnosti a rovných podmínek soutěže jsou žáci povinni v průběhu této části soutěže pracovat pouze s atlasy nakladatelství Kartografie Praha, a. s. Tvůrci úloh budou vycházet z nejnovějšího vydání atlasu světa i Česka:

Školní atlas světa. Kartografie Praha, a. s. 2013,
2. aktualizovaný dotisk 3. vydání. 176 s.
ISBN 978-80-7393-074-5.

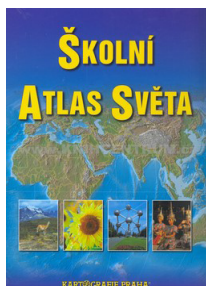

Česká republika: školní atlas pro základní školy
a víceletá gymnázia. Kartografie Praha, a. s. 2012,
3. vydání. 36 s. ISBN 978-80-7393-275-6.

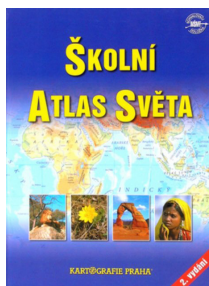

Zároveň však budou tvůrci úloh provádět kontrolu řešitelnosti úloh s předchozími vydáními těchto atlasů nakladatelství Kartografie Praha, a. s., v případě, že by škola nebo žáci nové vydání nevladnili:

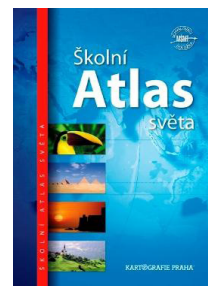
Školní atlas světa. Kartografie
Praha, a. s. 2004. 1. vydání.
175 s. ISBN 80-7011-730-3.

Školní atlas světa. Kartografie
Praha, a. s. 2007. 2. vydání. 175 s.
ISBN 978-80-7011-925-9.

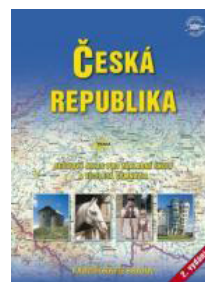
Školní atlas světa. Kartografie
Praha, a. s. 2011, 3. vydání. 176 s.
ISBN 978-80-7393-074-5.

Česká republika: sešitový atlas pro základní školy
a víceletá gymnázia. Kartografie Praha, a. s. 2006,
1. vydání. 32 s. ISBN 80-7011-870-9.

Česká republika: sešitový atlas pro základní školy
a víceletá gymnázia. Kartografie Praha, a. s. 2008,
2. vydání. 32 s. ISBN 978-80-7393-041-7.

V případě, že bude úloha zaměřena na práci s jinou mapou, neobsaženou v uvedených atlasech, bude mapový podklad dodán hlavním organizátorem soutěže.

b) písemný test geografických znalostí (práce bez atlasu)

Písemný test **přihlíží k výběru témat a regionů** pro jednotlivé soutěžní kategorie (viz tabulka na s. 5). I písemný test však může obsahovat úlohy využívající kartografické podklady.

c) praktická část – třídění a zpracování informací a dat, analýza, syntéza

Praktická část **přihlíží zejména k ústřednímu tématu ročníku ZO** a částečně i k **výběru témat a regionů** pro jednotlivé soutěžní kategorie (viz tabulka na s. 5) – pokud toto dominantní tematické a regionální zaměření příslušné kategorie a soutěžního kola praktická část nesleduje, může soutěžící použít k řešení **atlas** (bude uvedeno v zadání úlohy). V praktické části se může jednat o aplikaci znalostí a dovedností v rámci regionální geografie/zeměpisu, zpracování a vyhodnocení dat, čtení textu s porozuměním aj. V ústředním kole praktická část zpravidla nabývá podobu **práce v terénu** a následného vyhodnocení, určení příčin a důsledků pozorovaných jevů a procesů, formulace a zdůvodnění závěrů.

V ústředním kole bude část úkolů v anglickém jazyce. Vítězové postupují do mezinárodních geografických soutěží, kde je jednacím řečí angličtina.

6. POVOLENÉ VYBAVENÍ PRO SOUTĚŽ

Tyto instrukce se vztahují na všechna soutěžní kola všech kategorií.

- psací potřeby (propisovací tužka, tužka, pastelky minimálně dvou barev)
- pravítko, trojúhelník, úhloměr
- kalkulačka (ne v mobilním telefonu)
- atlasy z řady nakladatelství Kartografie Praha, a. s. (viz výše)

7. POZNÁMKY

- Průběžně sledujte informace na webové stránce Zeměpisné olympiády: www.zemepisnaolympiada.cz.
- Organizátoři Zeměpisné olympiády rádi uvítají vaše náměty pro tvorbu soutěžních úkolů, doporučení ke změně koncepce tematického zaměření úloh a další podnětné připomínky. Děkujeme.
- Příloha: Organizační řád Zeměpisné olympiády.

RNDr. Silvie R. Kučerová, Ph.D.

V Praze dne 12. září 2013